

Lännenhyytelöjäkälä

Läderlappslav
Collema nigrescens

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Lännenhyytelöjäkälä on lehtimäinen ja suhteellisen kookas hyytelöjäkälä. Se kasvaa halkaisijaltaan jopa 10 cm laajuisina, tumman oliivinvihreinä tai ruskeahkoina kasvustoina alustallaan. Liuskojen keskellä olevat vanhat osat ovat usein kellertäviä. Yläpinnalla on usein pallomaisia isidioita (jäkä-lätappeja). Punaruskeita kotelomaljoja esiintyy yleensä runsaasti. Lännenhyytelöjäkälän voi erottaa uhanalaisista lähilajeistaan haavanhyytelöjäkälästä (*C. subnigrescens*) ja pohjanhyytelöjäkälästä (*C. curtisporum*) isidioidensa, kasvustojen koon ja värityksen perusteella. Pohjanhyytelöjäkälän kasvustot ovat halkaisijaltaan yleensä korkeintaan 4 cm, ja haavanhyytelöjäkälä on väriltään oliivinvihreä tai musta ja usein myös lännenhyytelöjäkälää kookkaampi.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lännenhyytelöjäkälä kasvaa eri lehtipuilla, Fennoskandiassa sitä on tavattu esimerkiksi vaahteralta, pihlajalta, saarnelta ja haavalta. Suomessa lajia on tavattu haavoilla, halavilla ja kalkkipitoisilla lohkareilla. Lännenhyytelöjäkälä vaatii korkeata ja tasaista ilmankosteutta. Suomessa sitä on tavattu muutamilla kasvupaikoilla Varsinais-Suomessa, Merenkurkussa, Keminmaalla, Kuusamossa ja Kiimingissä.

Nykytila ja uhkatekijät

Lännenhyytelöjäkälän kasvupaikoiksi soveltuvia korpia on aikanaan ojitettu ja hakattu. Vielä nykyäänkin lännenhyytelöjäkälää uhkaavat puuston hakkuita seuraava pienilmaston kuivuminen. Tunnetuista esiintymistä usea sijaitsee suojelualueilla.

Hoitosuosituks

Erityisesti suojeltavan lännenhyytelöjäkälän kasvupaikka rajataan metsänkäsitteilyn ulkopuolelle ja ympäristö säilytetään jatkuvasti peitteisenä, jotta kasvupaikan pienilmasto ei muuttu vaateliaalle lajille liian kuivaksi. Korprien vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

Halonen, P., Tuukki, E., Puolasmaa, A. & Kaipainen, H. 1997. Suomen uhanalaisia lajeja: Pohjanhyytelöjäkälä (*Collema curtisporum*), lännenhyytelöjäkälä (*Collema nigrescens*) ja risahyytelöjäkälä (*Collema multipartium*). Suomen ympäristö: 73. Suomen ympäristökeskus ja Edita, Helsinki. 38 s.

Kuva: Jouko Rikkinen, CC-BY-NC-4.0 laji.fi